

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 187.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 19. avgusta 1910.

Cekovni račun 48.917.

Leto II.

Razmere na kolodvoru na Pragerskem.

Slovenec od nemških železniških uradnikov pretepen in telesno poškodovan. — Ali si ne bomo več življenja varni?

Pragersko, 17. avg. 1910.

V nebo vpije škandal, ki se je danes tukaj dogodil. Zdi se, da je nemškonskacionarno uradništvo južne železnice pod novim ravnateljem postalo še predrznejše.

Danes sta pred popoldanskim brzovlakom dva Slovenca zahtevala vozne listke do Ljubljane v slovenskem jeziku. Ker je uradnik zahrul nad njima, da ne zna slovenski, naj govorita nemški, sta šla v sobo in zahtevala pritožno knjigo. Tudi tam ju seveda niso hoteli razumeti. Asistent Balder je celo zaklical: »Rufen sie mir zwei Puffer, dass sie die zwei Buben hinausschmeissen«. Ko je te besede še enkrat ponovil, se eden od Slovencev ni mogel več vzdržati in je prisilil Balderju zaušnico, ki jo je pošteno zaslužil. Nato pa sta priletela dva druga, sta tega Slovenca prijela in držala, Balder pa ga je tolkel s pestjo po glavi. Nasproti orožniku je pozneje (najprej je tajil!) sam priznal, da ga je udaril najmanj 10-krat. Eden onih, ki sta Slovenca držala, je bil pisar nakladnih listov Schreiner, zagrizen in nadut germanček. Nato so oba Slovenca zadržali kot »aretirana« in poklicali orožnika. Med tem so uradniki drug drugega skušali prekašati v psovanju obeh Slovencev, posebno neki adjunkt Wuchte, ki se je izrazil, ko mu je eden Slovencev povedal, da je vpo-kojeni častnik: »Ich pfeif' auf den Officier, ich bin selber einer«. Adjunkt Schwal pa se je demonstrativno sprehal s plavico okoli in dovoljeval izzivajoče opazke. Tudi kolodvorska trafikantka se je hotela vmešavati, pa je bila pošteno »sfurana«. Asistent Willman tudi ni hotel znati slovenski in je naravnost predrzno žalil oba Slovenca. Tudi orožnik sprva ni hotel znati slovenski in je sploh kazal čudne simpatije do nemškonskacionarnih pretepačev v uradnih uniformah. Najlepše še je to, da očeta od obeh Slovencev, ki je hotel pomirjevalno vplivati na sinova, niti postajenačelnik niti uradniki niso pustili v sobo. Ker obeh »aretiranih« niso hoteli pravčasno izpustiti, sta z očetom in materjo vred zamudila brzovlak, s katerim so bili namenjeni in bi se bili morali naprej peljati.

O celem dogodku bode samo ob sebi umevno govorila sodnija. Mi smo ga verodostojno podali, da vidi naša javnost, kako predrzni so postali nemški uradniki, ki živijo od naših denarjev, na naših tleh proti nam. Ne le da nočejo na slovensko zahtevno postreči strankam, ne le da jih na najnečuvnejši način šikanirajo, tako daleč smo že, da nas bodo pretepali in telesno poškodovali, če hočemo, da se nam postreže na slovensko zahtevno. Kaj takega je

mogoče pač le pri nas v Avstriji, kjer od minister-skega predsednika pa dol do najzakotnejšega državnega pravdnika vse brani in ščiti nemško surovost in prepotenco. Pravice ne bomo iskali več v teh krogih, ampak vzeli si jo bomo sami.

Baš danes se je zgodil tukaj še drugi slučaj: Uradnik je slovenskega kmeta, ki je zahteval vozni listek slovenski, sunil v stran, češ da ga ne razume. Šele drugi baš skozi Pragersko se vozeči uradnik je moral onega poučiti, da kmet ni dolžen zaradi njega znati nemški, in da bi se kot uradnik bil moral naučiti nekoliko več olike.

Neverjetno je skoraj, kar se godi na Pragerskem, in vendar resnično. Ni še dolgo, kar je bil eden teh zagrizencev obsojen zaradi svojega postopanja, in že se je zgodil drug slučaj, dosti odurnejši, dosti nečuvnejši nego oni. Ponavljajo se taki slučaji od dne do dne, samo da ne pridejo v javnost, razun če se pripete človeku, ki krivice noče mirno prenašati.

Gospodje imajo danes res še zaščito za svoje predrznosti v svojih predpostavljanih, a prepričani naj bodo, da ne odnehamo, dokler tudi raznih nemškonskacionarnih pretepačev v uradnih uniformah ne naučimo olike, poštenja, dostojnosti in — vpoštevanja našega jezika!

Ivan Hribar — Jos. Ornig.

(Dalje.)

V. Slučaj Jan. Drevenšek in Anton Zavadi.

To sta dva falitna bogoslovca, koja je J. Ornig nastavljal kot naslednika Ivana Križmana v uredništvu »Štajerca«. Prvega je Ivan Križman v svojem listu označil na sledeči način (glej št. 14 »Slov. Štajerca« z dne 9. jul. 1905): »Zdi se nam sicer nepotrebno odgovarjati . . . na tako šuftarijo, kakoršno je zmožan edino le Ornig in njegov figaurednik Drevenšek, katerega ne povoha niti pes, ker samo od pijanosti smrdi kot dihur, kateri je največji k . . . mesta Ptuj, največji šnopsar, ki je svojim starišem zalumpal čez petdeset tisoč kron, kar lahko dokažejo tudi haložki kmetje, prava ptujska občeznana strgana baraba, kojemu je gospod Blanke — svak J. Orniga — vpričo več gospodov v pisarni Štajerca zalučil v obraz besedo »Vi prokleti šuft« koje besede je ta urednik tako lahko tiho požrl, kakor lačen pes majhno klobaso . . .« To je fotografična slika Štajerčevega urednika, ki je delal v prilogi J. Orniga »javno mnenje«. Slika je resnična; samo psovke so stilstični okraski J. Križmana. Jednaka slika bi tudi odgovarjala Ant. Zavadi; toda olajšavno za tega bi bilo to, da je v najhujši bedi in sili

prevzel ulogo Ornigovega »leibžurnalista«; sicer bi menda od lakote umrl. S takimi elementi se družijo J. Ornig ter zahteva, da se ga na najvišjem mestu priporoča za to ali ono javno funkcijo ali častno mesto. In grof Clary Aldringen? On podeli svoj — placet. Na Dunaju o vsem tem nič ne vedo! In kako infernalno se je hotel J. Ornig maščevati nad J. Križmanom, svojim prijaznim zaupnikom ter ugonobiti konkurenčni list »Slov. Štajerc«! J. Križman je pošiljal seveda svoj list mnogim naročnikom ptujskega okraja. Ti so ga z zanimanjem čitali, ker je Križman razodeval čudne skrivnosti iz Ornigovega pašalika; semter-tje je kateri naročnik posodil jedno ali drugo številko svojemu prijatelju in znancu. To je bilo dovolj povoda za Orniga, da je vse take naročnike tiral pred kazensko sodišče — kojega predstojnik je bil prosluli Hermann Watzulik, poznejši zet Orniga — kot obdolžence, češ, da so žalili čast Orniga, ker so s sposojevanjem lista razširjali (!) napade in žalitve glede svete Ornigove osebe. To je bila lumparija prve vrste, katero so višje oblasti, posebno okrožno sodišče v Mariboru kot nadzorstvena oblast, mirna trpele. Seveda se je Križman tudi imenitno odrezal; on je namreč v št. 7 z dne 1. aprila 1905 »Slov. Štajerca«, ko je izvedel za to preganjanje svojih naročnikov dokazal, kako so Ornig in vsi drugi nemčurski štacunari brez oblastvenega dovoljenja delili po 25, 50 in 100 številok »Štajerca« med kmete in druge osebe. Ornigov svak in šnapsar Straschill na Bregu razdelil ga je vsakokrat od 500—800 številok. Ti podatki so seveda resnični, ker so izkazani po knjigah, v katere je Križman imel vpogled. To je bila ogromna protipostavna kolportaza in Križman je upravičeno vzkliknil: »Kje so pa takrat bili žandarji, sodnija itd.« — Seveda bodoči zet Orniga g. Hermann Watzulik se zato ni zmenil; gluho in slepo pa je bilo tudi drž. pravdnništvo v Mariboru. Seveda, ko je Ornig umaknil proti Križmanu tožbo, ker se mu ni dovolila delegacija mariborskega sodišča, so tudi ti »nesrečneži« prosti postali. Menda je dobil Ornig migljaj od zgoraj, naj tudi proti naročnikom konkurenčnega lista »Slov. Štajerc« tožbo umakne. No, visokorodni gosp. grof Clary-Aldringen? Ali res o vsem tem nič niste znali, ko ste pričali osebo Orniga na Najvišjem mestu? »poro-

LISTEK.

§ 1. državnega šolskega zakona.

Govoril na XXII. glavni skupščini Zaveze dne 7. avgusta t. l. v Novem mestu Engelbert Gangl.

Politiški komentar.

Da slovenko napredno učiteljstvo prav pojmuje in pravilno izvaja nalogo ljudske šole, kakor jo definuje § 1. drž. šol. zakona, je dokaz resnica, da izvirna sedanje preganjanje tega učiteljstva samo iz političkih motivov, ker se sovražniki šole boje takega izvrševanja službenih dolžnosti, kakor jih hoče in zahteva zakon. Mi stojimo na tistem stališču, ki so na njem stali politiki, zagovarjajoč Hasnerjev zakonski načrt. Naše izvrševanje določb v § 1. drž. šol. zakona se ne oklepa gole besede, kakor stoji črna na belem, temveč išče tega, kar je skritega v bistvu, v notranjosti, zakaj tudi tu velja resnica, da je samo duh tisti, ki oživlja črko in besedo!

Znamenit je politički komentar k § 1. drž. šol. zakona, ki je shranjen v zapisnikih državnega zbora izza onih sej, ko je bil v razpravi drž. šol. zakon. Na tisto debelo knjigo je zapisala nevidna roka pravične sodnice zgodovine neizbrisno besedo: Pravica je na vaši strani!

Naučni minister Hasner je dejal dne 2. marca 1869. l., ko je predložil drž. zboru svoj zakonski načrt: »Zakonodaja o ljudskem šolstvu ima nalogo, da

splošno ljudsko izobrazbo prilagodi zahtevam časa. Moje prepričanje je, da ne leži izpričevalo ali merilo za stopnjo kulture kake države v izobrazbi posameznih, izvoljenih slojev, temveč samo v splošni ljudski izobrazbi, ki jo goji ljudska šola. Ona je obenem temelj, ki ga rabi učna uprava, ako hoče napredovati s svojimi reformami na višjih stopnjah šolstva. S tem je samoposebi opravičen princip smotra, da se spravi šolsko zakonodajo z ozirom na ljudsko šolo na čim višje stališče.

Še jasnejše so besede, ki jih je govoril v debati v državnem zboru šlezjski poslanec Schneider, trdeč, da naj odvrtača moč teme in oboroži ljudstvo z orožjem luči; naj razširja izobrazbo in spoznanje!

Poročevalec dr. Unger je trdil v gosposki zbornici: »Če sprejmete ta zakon, sem preverjen, da vam bodo čez desetletja za današnji sklep hvaležni milijoni ljudi, ki pridejo samo tem potom do človeka vredne, npravne izobrazbe.«

Dr. Ryger je dejal, da ni rezultat vzgoje, ki jo danes opazujemo na odraslih ljudeh, posledica novega šolskega zakona, posledica slepila — kakor se je izrazil dr. Jäger — ampak da je to sad, ki jih boste po njem spoznali, kakor pravi biblija, ko je dozorel v eri, ko je bilo vodstvo ljudskega šolstva skoro izključno v rokah duhovščine. . . . Toliko mora podati ljudska šola, da se uči otrok stati na lastnih nogah, da dobi v svoji izobrazbi vodila, ko pride v dotiko s težko šolo življenja.

Dr. Figuly je trdil, da so dosti dolgo čakali milijoni ljudi na dober, praktički šolski zakon, ki ga neobhodno potrebujejo. »Svobodo milijonov hočemo čuvati pred hlapčevanjem posameznikom.«

Poročevalec dr. Unger je govoril v gosposki zbornici dne 10. maja 1869: »Ako nima država v izobrazbi merilo, ki vpliva na šolo, ako ne razvija ljudsko šolo samo deželam, potem se razdrbi ljudsko šolo mora ostati skupno, potem se razdrbi resnično potem se razdrbi kultura. Ako ima vsa država, nam je vsem v Avstriji skupno, in nam mora biti skupno, je to gotovo kultura. Mislim, da more različne neenakosti, ki obstojijo, goma odstraniti vse tam mora vzeti država vzgojo pri nas. . . . Povsod tako čudno konfiguracijo države v roko, kjer imamo pri nas. Ako ljudstvo ustvarja državo, je dolžnost države, da ljudstvo izobrazi, in ako hoče biti država v resnici ljudska država, obratno stvar države, katera mora biti ljudska šola, dve potenci, ki se najmeri v zvezo. Zato je za državo povsod velika država ustvariti temeljni tip v naučni min-

Naučni minister Hasner je vzkliknil v gosposki zbornici dne 10. maja 1869: »Bodočnost države, ki se mora boriti s tolikimi težkočami kakor malokateci narodov, je zagotovljena samo v inteligen-

zato je vlada smatrala za svojo dolžnost, obema zbornicama vsem zahtevam od ljudskošolski zakon.«

seh teh citatov je razvidno, da so tudi politiki stali ob rojstvu državnega šolskega zakona, ki je velika v zvezi z nalogo, ki jo naj izvrševala ljudska šola. »V pravi organizaciji ljudske šole gotovo največja in najtežja politička in socialna

VI. Pustimo sedaj J. Ornigove tožbe in oglejmo si njegovo delovanje kot načelnik mestne policije povodom glavne skupščine C. in M. družbe 13. septembra 1908. Kakor znano, je imela ta slavnost interen značaj; vršila se je med ozidjem Narodnega doma v Ptuj. Razburjenja ni bilo nobenega; samo nekateri pouličnjaki in za ušesi mokri študenti, ki so jih »povabili slučajno« od drugod na sestanek, so delali kravale in napadali slovenske goste. Ornig si je dal pomnožiti mestne redarje z redarji iz Maribora, Celja in Celovca; ti so delali »red« na tak način, da so napadalce ščitili in poulične barabe pri miru pustili; če pa je kateri izmed gostov — Slovencev — kaj reagiral ali se branil, je bil djan v zapor. Tudi orožniki so bili na pomoč klicani, pa seveda pod komando J. Orniga, ki jih je v nekem lokalu imel »zaprte«. V kolikor so ti c. kr. orožniki vzdrževali red na svojo roko, so imele barabe strah in respekt. Klasično se je neki orožnik post festum izrazil o postopanju policije in redarjev, češ, on da bi moral najprej redarje in policaje zapreti, potem bi se bila cela slavnost v najlepšem miru vršila. To je simptomatično za — c. kr. orožnika in za mestne redarje.

Značilno je, kaj je pisal takrat »Arbeiterwille«, ki je poslal svojega poročevalca na Ptuj. Ni vzroka dvomiti o objektivnosti tega poročevalca; saj je to popolnoma nepristranska priča; bolj nepristranska priča, kakor vsi akti mariborskega preiskovalnega sodnika, ki se je precej dolgo vozaril v Ptuj, ne da bi mogel kateregakoli krivca na dan spraviti; saj ni čudo. Ta preiskovalni sodnik je verjel redarjem mestnega urada; glasom poročila navedenega c. kr. orožnika so pa bili policaji glavni krivci, ker so napadalcem potuho dajali. Čujmo, kaj »Arbeiterwille« z dne 15. septembra 1908 pod zaglavjem »Nationaler Rummel in Pettau« piše: »Nun kam Bürgermeister Ornig zum Worte (namreč v Vereinshausu dne 13. septembra 1908); weil er von seinen Protectionskindern und »Festgästen« mit Heiligeschrei empfangen wurde, meinte er, es wundere ihn, daß ihm soviel Ehren zu Teil werden; sei er doch heute gezwungen, den Polizeibüttel und Polizeiknüttel zu schwingen. Er kam auf den »Empfang« der Slowenen auf dem Bahnhofe zu sprechen und sagte: »Die — er meinte die Slowenen — sind so gekommen und empfangen wurden«; hiebei machte er zum Gaudium der Versammelten, eine Handbewegung, die zu verstehen gab, dass die Slowenen geprügelt wurden; ein Kompliment für diese echt deutsche Kulturtat. Poročevalec »Arbeiterwille« je bil pri tem prizoru navzoč. J. Ornig teh besed ni popravil.

Ta govor pa dokazuje, da je J. Ornig sam kot načelnik mestne policije odobral napade na mirne Slovence, ki so kot gosti na zborovanje v Narodni dom došli. Ali o vsem tem tudi grof Clary-Aldringen nič ne ve???

Politična kronika.

CESARJEVA OSEMDESETLETNICA.

V Išču se je včeraj nadalje vršil v veliki dvorani kopališkega poslopja družinski obed cesarske rodbine z 72 kuverji. Udeležili so se ga vsi v Išču

naloga, ki jo mora izvršiti država. Zato je bilo v vseh časih in pri vseh narodih pripoznano, da ostaneta teorija in praksa zakonodaje neplodni, da ne moreta dospeti do uspešnega in razveseljivega zaključka, ako ni vzgoja postavljena na solidno podlago, je trdil poročevalec, dr. Unger.

»Po izjavi kompetentnih strokovnjakov je ta zakon v celoti dober, izvršten. Ako prinesemo iz državnozbornih posvetovanj samo ta zakon domov, bi bilo že to samo dragocena pridobitev za bodočnost naše domovine«, je dejal grof Anton Turjaški (Anastazij Grün) v gospodski zbornici dne 10. maja 1869. leta.

Milijoni hrepene po osvoboditvi iz duševnega robstva! Odprite ljudstvu, doslej tlačnemu in izžemanemu, vrelec izobrazbe, da si ob njem razvije svojo duševno silo in izpriča svojo življenjsko moč na kulturnem polju — narod v plemenitem tekmovanju z narodom! — Tako je odmevalo tiste dni pred enainštiridesetimi leti v državnem zboru. Tako se je glasila zahteva mož, ki jim nihče ne more odrekati treznosti, preudarnosti in dalekovidnosti. Ta zahteva je dobila stalno obliko v besedilu § 1. drž. šol. zakona, in tako je bila naloga ljudski šoli zakonito začrtana.

Milijoni so bili tekom štirih desetletij deležni sadov ljudske šole, naša kultura je storila mogočen korak naprej, duševno suženjstvo je v Avstriji zakonito prepovedano. Slepce vidi dobroto, slušec sliši veselo vzdiklanje osvobojenega ljudstva.

In kdo bi si mislil: Leta 1897. je zaklical voditelj S. L. S. v istem državnem zboru, ki je dal avstrij-

navzoči nadvojvodi in nadvojvodkinje ter trije knezi in kneginje. Ko se je peljal cesar k obedu na vozu, ki so ga išlske gospe popolnoma okrasile s platinami in rožami, mu je priredilo prebivalstvo z društvu in šolarji nepopisne ovacije. Cesar je neprestano odzdravljaj in se zahvaljeval. Pri obedu je imel prestolonaslednik slovesno napitnico. Zvečer se je vršila v kopališkem vrtu velika slavnost. — Cesarjeve osemdesetletnice se spominja tudi simpatično nemški, angleški in francoski tisk.

POLITIČNE BORBE V DALMACIJI.

Javili smo že, da je izstopil dalm. poslanec don Franc Ivanišević iz hrvatske stranke. Utemeljil je svoj izstop s tem, da se ne strinja s kompromisom, katerega je sklenila Hrvatska stranka z demokrasko (narodno) ob izvolitvi dr. Smolaka. V istini pa je don Ivanišević prestopil v novo kršč. soc. stranko v Dalmaciji. Zaderski »Narodni list« poziva sedaj don Ivaniševića, naj ostane dosleden in odloži tudi svoj mandat, katerega mu je s pomočjo pravoslavnih naklonila Hrvatska stranka.

NOVA POLJSKA STRANKA V GALICIJI.

Lvovski korespondent »Fremdenblatta« poroča, da se bode imenovala nova stranka, katero ustanove politiki, ki so pod vodstvom prof. dr. Germana izstopili iz narodno-demokratske stranke, »demokratska zveza«. Program je teoretično enak onemu, ki ga ima demokr. stranka, v praksi pa se hoče osobito bojevati proti demagogiji in zagovarjati gospodarske potrebe širokih ljudskih slojev. Organizacijo nove stranke vodi posl. baron Battaglia. Nova skupina bo v državnozbornem Poljskem klubu štela 12 mož — bo torej po številu državnozbornih poslancev močnejša, ko skupina dr. Olombinjskega. Glasilo ji bo »Dziennik Polski«.

VČERAJSNJI MINISTERSKI SVET

se je ukvarjal s tekočimi upravnimi zadevami. Danes in jutri se posvetovanja nadaljujejo. Pride tudi na vrsto, kakor poroča »Slov. Narod« iz Dunaja, vprašanje glede potrditve ljubljanskega župana Hribarja in pa **podraženja mesa**. Mesto Dunaj zahteva, naj bi se prepovedalo izvažati govejo živino iz Avstrije. V mnogih mestih je z vsoto silo izbruhnil bojkot mesarjev: tako v Korneuburgu, Rumburgu in Niksdorfu. Bojkota se udeležujejo vsi sloji prebivalstva in se ga drže z železno vztrajnostjo.

ENOTNI ČEŠKI KLUB.

Poslanec Klofač je na nekem shodu tožil o nedinosti čeških strank ter naglašal potrebo o enotnem češkem klubu. Z ozirom na to pripominja Masarykovo glasilo »Naše Doba«, da je že tudi načelnik agrarne stranke Udržal stavil predlog, naj se sestavi enoten češki naroden program. Tak program pa so že imeli l. 1909, a vključ temu ga niso izvrševali niti češki radikalc, niti češki agrarci, da, klerikalci so celo izstopili iz »Slovanske Enote«. — Na zadnje še naglašajo list, da bodo na jesen Čehi itak vstopili v vlado, in je vsled tega tudi enoten češki klub nemogoč. S tem hoče »Naše Doba« namigniti, da bodo mladočehi in agrarci vstopili v vladno večino ter končuje svoja izvajanja z vzklikom: »Udržal se ne bo branil ministerskega potrfelja in če tudi bi ga dr. Šusteršič zadrževal.«

SRBOHRVATSKA KOALICIJA V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Podpredsednik bosanskega deželnege zbora srbski prof. Vojislav Šola iz Mostara se je mudil minule dni v Splitu zaradi železnične zveze Bugojno-Aržano. Ob tej priliki je izjavil uredniku splitske »Svobode«: »Uprav te dni smo sklenili bratski dogovor s Hrvati in hrvaški ter srbski narod sta proglašena v Bosni in Hercegovini za enakopravna po imenu in pismu. Sedaj pa bomo delali tudi na zbližanje z brati v Dalmaciji — kajti Dalmacija, Bosna in Hercegovina so nakazane druga na drugo.

skim narodom državni šolski zakon, sirove besede: »Šola je prokletstvo za ljudstvo!« — (Hrup in ogorčenje.) Ako govori voditelj tako, kaj šele mislijo tisti, ki trepečejo ob njegovem terorizmu?

In kdo bi si mislil: Leta 1910. dne 18. julija je neka učiteljska organizacija, imenovana Slomškova Zveza, ustanovila na Vrhniki pri Ljubljani svojo sedmo podružnico. Ob tisti priliki so bile izgovorjene te-le znamenite besede: »Naše ljudstvo zna ceniti tiste učitelje, ki se oklepajo S. L. S., in jim je hvaležno!« — (Klici: Izdajice! Nam očitajo strankarstvo!) Torej: nekateri učitelji — t. j. tisti, ki so v Sl. Z. — se oklepajo S. L. S., katere načelnik je rekel v državnem zboru l. 1897., da je šola prokletstvo za ljudstvo! — Šola je ustanovil drž. šol. zakon, sankcioniran od cesarja; če je prokletstvo šola, mora biti prokletstvo tudi zakon, ki je temelj šoli, mora biti prokletstvo tudi § 1., ki govori o verskonravni vzgoji. In tisti učitelji, ki se oklepajo S. L. S., njenega voditelja, ki jim je poslal na Vrhniko pismen pozdrav, in njegovih izjav — doslej vsaj nismo čuli, da bi povdignili glas proti njegovemu prokletstvu! — so navadni krivoprisežniki, ker so prisegli na drž. šol. zakon, a njih politički voditelj razglaša brez njihovega protesta, da je ta zakon prokletstvo! (Dolgotrajno ploskanje.)

To je treba povedati enkrat na ves glas: En del slovenskega učiteljstva, ki se oklepa političke stranke in samo zato žanje hvaležnost ljudstva, smatra vse to, kar zahteva § 1. drž. šolskega zakona od ljudske šole, za prokletstvo! (Dalje prih.)

Štajerske novice.

Nov podlistek. Opozarjamo bralce na naš novi podlistek »Institutka«. Roman, spisal Ferdo Gradišnik.

Iz Šmartnega pri Slovenjgradcu. Pri včerajšnji volitvi občinskega odbora v Šmartnem p. Sl. G. je silajno zmagala napredna stranka; farovski se volitve niti udeležili niso. Iskreno častitamo!

»**Sie gemeiner windischer Zugführer!**« Piše se nam iz Celja: V pondeljek zvečer se je odigral pred celjskim kolodvorom dogodek, ki dovolj jasno slika nemškonacionalno zagrizenost celjske policije. Iz velenjskega vlaka je izstopilo nekaj nemških kulturnosceev, ki so pričeli takoj junaški hajlati. Saj so čisto varni pod okriljem celjske policije! Odgovorilo se jim je z živijo-klici. Vsled tega se je seveda takoj ogrela navzočemu policaju žlahtna nemška kri. Ker si ni vedel nad kom znesti svoje jeze — klicalci so namreč že šli — je začel zmerjati nedaleč od njega stoječe slovenske četovodje, ki so slovenski govorili, z »windische, gemeine, schuftige Zugführer« in jim je zapovedal, naj se odstranijo. Ti so bili popolnoma nedolžni, in so za to ostali na svojem mestu. Malo je manjkalo, da ni prišlo do spopada — in bog ve, kako bi se potem godilo policajčku! — Radovedni smo samo, kaj poreče na to glavno poveljstvo 87. pešpolka? Ali bo doseglo pri njegovih nemških prijateljih na rotovžu, da se bode krivca poiskalo in dalo zadoščenje razžaljenim slov. podčastnikom? Če ne — pa si bodo fantje prihodnjič poiskali pravico sami. Da bi jih ljudje, kakor so celjski, po celem svetu razkričani policaji, javno žalili, tako daleč pa še nismo prišli!

Izgubila se je pri nedeljski slavnosti na travniku denarnica z gotovino 30 kron. Kdor jo je našel, naj jo proti primerni odškodnini izroči v trgovini gosp. Ravnikarja v Celju.

Našla se je na telovadišču v Gaberju minulo nedeljo mala ženska železna ura. Lastnica se naj oglasi v našem uredništvu.

Izlet na Mrzlico v nedeljo, 21. t. m. Še enkrat opozarjamo na ta izlet ter vabimo vse prijatelje planin k udeležbi. Odhod iz Celja z vlakom ob 7.40 uri do Žalca. Sestop v Hrastnik.

Piparski klub na Bregu odpoveduje veselico, ki bi se imela vršiti v nedeljo 21. t. m. na Bregu. Toliko v znanje!

Oče Ornig so se pričeli v graških listih braniti in zagovarjati na opravičene napade v našem listu — a zelo, zelo klaverno. Ornig pravi, da je vest o njegovem glavnem uredništvu pri »Štajercu« neresnična, četudi bi imel, pravi, pravico do tega. To je tako precej potrjeno, da je Ornig glavni urednik »Štajerca«. Mi bi se tudi za to drugače ne brigali, kar nam je vseeno, kdo nas blati po »Štajercu«. Ornig ali Linhart. Pa približi smo ta slučaj, da se vidi, kako so gospodarji in paše v naših dvojezičnih štajerskih mestih in kako so ljudje, katere predlaga deželna vlada cesarju v potrjenje za županska in druga mesta.

Rojeni klečepalci in denuncijanti! »Slovenec« je priobčil v sredo k cesarjevi osemdesetletnici uvodnik, katerega ton se je gabil gotovo vsakomur, kdor ga je čital. Najprej hvalijo klerikalci »opozicijske« Boga in Avstrijo, ki sta nam baje pripomogla, da sploh še narodno živimo! No — koliko zaslug imata pri tem eden in drugi, bi bilo pač težko dokazati... In potem ovaja »Slovenec« slov. naprednjake in svobodomiselce, da so veleizdajalci! In fantazija člankarjeva je napravila na Slovenskem že kar več sort veleizdajalcev: dočim smo imeli doslej samo »srbske« veleizdajnike, imamo sedaj bojda že take, ki škilijo v Prusijo(!), Italijo in Francijo! O cesarju ni v celem članku skoro niti govora. Tako slave slovenski klerikalci njegovo osemdesetletnico. Fej!

V Laškem trgu so otvorili včeraj dopoldne krajevni muzej. Odprt bo vsak četrtek in nedeljo od 10. do 12. ure.

Iz Polzele. Ker namerava prirediti »Slovenska dijaška zveza« 21. t. m. pri nas svoj shod združen z veselico, jo prav uljudno opozarjamo, da se dotični gospod, ki namerava govoriti, vzdrži vsakega političnega napada na nasprotno stranko, kajti naše narodnostne razmere so tako razgrete, da bi vsako razdvojenje nas narodnih Polzelanov obeh strank narodni stvari silno škodovalo. Gospodje dijaki naj pomislijo, da imamo na vratu nemškutarje, za njimi pa »Südmarko« in »Schulverein«, ki nam preti s pogubonosno nemško šolo, proti kateri se nam je složno boriti. Nikari nas torej ne razdvojite, ne vrzite med nas seme prepira in sovraštva, nastavite ost svojih govorov raje proti šulferajnski šoli in navdušujte naše ljudstvo za narodno stvar, za narodno šolo. V obratnem slučaju, če pride do razkola vsled neprevidno izbranih besed, odvrnemo mi odgovornost od sebe in nosili jo boste vi! Toliko v prijazno uvaževanje!

Iz Polzele. Slavno občinstvo opozarjamo že sedaj na 8. september, ko prirede naši diletanti s sodelovanjem domačih dijakov veseloigro »Lumpacij Vagabund« ali »Zanikerna trojica«.

Iz Velenja poroča »Slov. Gosp.«, da so zadnjo soboto ponoči neki od nemškutarjev najeti pobalini pobrali s klerik. Društvenega doma, ki je bil drugi dan posvečen, zastave, in jih skrili na neki njivi. Ko so se vračali Ljubljancani, ki so bili na nedeljski slavnosti navzoči, na kolodvor, so jih velenjski Nemci nahrulili. To ima sedaj velenjska občina zahvalo, da je bila z Nemci ob »sängerfestu« tako kulantna! Sedaj menda več ne bo!

Kaj bo 11. septembra 1910 v Mariboru?

Šoštanj v nevarnosti. Kdo bi zamogel preprečiti veliko pretečo nevarnost, katero so povzročili plakati, oznanjujoči celjsko sokolsko slavnost? Pomislimo: nemški Šoštanj naj zre dan za dnem na trobojni lepak, na žilavo postavo ponosnega Sokola! Kaj takega prenese naj kdo drug, ne pa pristni germanski želodci še bolj pristnih šoštanjskih nemčurjev. Kaj je treba storiti, da ne pride katastrofa izbruha? In glej jih, bistrih glav! Najradikalnejše sredstvo, obenem vredno slavne nemške kulture, bi pač bila tajna operacija. Mišljeno — storjeno. Čemu pa bi zastoj redili celo tropo barab? Torej, gospodje so ukazali in z veliko spretnostjo so izginili lepaki tudi iznad oken prvega nadstropja. Doprni sokol — ostanek lepaka — je s stegneno roko kazal na nemško kulturo. Hvala bogu, odleglo jim je. Kar se pa tiče raznih Rožičkov in Pepičkov, se bodedo pa še že sporazumeli.

Iz Šoštanja. Poroča se nam o strašnem zločinu. Državno pravdnštvo ne more v miru niti spati nad toliko zavrženostjo. Neznani zlikovec je preobrnil veliko reklamno tablo za »nemško hišo« v tihi noči na — germanska tla. Tudi mi strmimo, kajti bogme, tabla ni lahka in ni iz papirja, kakor sokolski lepaki. A kdo je to storil? — Čemu vprašanje, ko je vsa stvar jasna na dlani. Na podlagi veleumnega strokovnjaka črevljarja Mačka se je prav razločno videlo na otiskih v blatu, da je bil storilec obut. No, obuti hodijo tudi sokoli. Torej enostavno: bil je sokol. Hajdi torej v luknjo. Preiskovalni zapor, zaslišavanje in navedena strokovnjaška izjava mora dovesti do obsodbe. Tega mnenja je tudi c. kr. orožnik Hohnik, ker drugače bi gotovo ne bil rekel: »**Ste-li krivi ali ne, kaznovani pa morate vendar biti!**« Mi te izjave nikakor ne smatramo za vplivanje na sodnika, pač pa nam podaja jasno sliko težkoč, s katerimi se bori mlado telovadno društvo. Saj bi to ne bil prvi slučaj, da se zapre člana telovadnega društva samo radi samega osumljenja na skrivdi. Hočemo ta slučaj zasledovati.

Strašno! Iz Šoštanja se nam piše: Govori se v naših nemških krogih, da hoče telovadno društvo »Sokol« v Šoštanju prirediti drugo nedeljo, namreč dne 28. avgusta, neko veselico z javnim nastopom. Vočigled vsemu zatiranju teh prokletih sokolov, kaj takega vendar ni več mogoče! Bode pa zopet treba poslati različno, vinažejno druhal, da na predvečer razmeče za vsak slučaj različne šotore, potrga zastave ter naredi kolikor mogoče škode na veselici-nem prostoru. In v takem kraju še naj človek županuje! Bog zna, koliko prečutih noči so že zakrivile rdeče srajce, in še vendo noče biti miru.

Iz Slov. Gradca se nam poroča, da je orožništvo v Konjicah znanega izzivača in pretepača visokošolca Reiterja aretiralo. Pri aretaciji je skoraj iztrgal orožniku sabljo. Celo zadevo ima že državno pravdnštvo v rokah. — Vsa čast naši slovenjgraški nemčurski akademični mladini!

Živahen godec. Včeraj so zaprli v Laškem trgu nekega godca zaradi razgrajanja. Mož igra pri kopalskih koncertih klarinet in je navdušen Nemec.

Iz službe pri Južni železnici. Prestavljeni so: asistent Mihael Gala iz Predinga na Pragersko; asistent Jože Jenko iz Zaloga v Špital ob Dravi; aspirant Jakob Černjavič iz Hrastnika v Sežano; Matija Schwagel, pristav, iz Trbovelj v Celje; revid. Peter Janc iz Poljčan v Trbovlje; pristav Maks Mihelčič iz Pragerskega kot postajenačelnik v Sežano; aspirant Leopold Maholda iz Vuhreda v Št. Jur ob J. ž.

Ponesrečeni uradnik Južne železnice. Minulo soboto zvečer se je zamudil železnični uradnik v Breznem Franc Hanzliček do 12. ure ponoči v gostilni gospe Grögl. Ko je šel domu, je padel z nekega železničnega mosta 8 m globoko. Zjutraj ga je našel železniški čuvaj Gradišnik nezvestnega. Pripeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer se je dognalo, da si je strl lobanjo in desno roko. Ostal bo težko pri življenju.

Z vlaka je skočil med Pragerskim in Račjem minulo sredo zvečer neki Anton Omerza iz Ribnice pri Kočevju. Odpeljali so ga v mariborsko bolnišnico. Njegove rane niso težke.

Iz Konjic. V torek zvečer je udarila strela v kozolec pos. Zormana. Požarni brambi se je sicer posrečilo rešiti bližnja poslopja, vendar znaša škoda 6.000 K. — V okrožju dveh ur od Konjic je tisti večer strela trikrat udarila. — V sredo zjutraj smo videli v smeri proti Slov. Bistrici goreti neko hišo.

Iz Rogaške Slatine. Kopalska restavracija je preložena sedaj v hotel pri nadvojvodi Ivanu, ki je tudi deželna last. Glavno kopališko poslopje bodo začeli takoj v jeseni podirati in graditi novega, katerega upajo do prihodnjega majnika izgotoviti.

Varaždinske toplice je obiskalo do 8. avgusta 4.642 gostov. V kopališkem izkazu najdemo tudi gospo F. K. iz »St. Wolfganga« v Slov. gor. in A. Tschecha, učitelja s soprogo iz Radkersburga. To so zanimivi dokazi narodnosti slov. ljudi!

Iz Radgone. V Slovenski gorici so dobili fantje 3 cigane ravno pri »delu«: kradli so ponoči kokoši. Dva cigana sta zbežala, tretji pa se je poskusil s krampom braniti. Fant Klekl pa mu je vzel kramp in ga vrgel na tla, kjer so ga fantje zvezali in držali, dokler ni došel orožnik.

Jesenska dirka v Ljutomeru se vrši dva dni in sicer v nedeljo 28. in v ponedeljek 29. avg. Zadnji čas za priglasenja pri društv. blagajniku Kranjcu v Ljutomeru je do 24. avg. opoldne.

V Stoprcih pri Rogatcu si je g. drž. posl. dr. Ploj osebno ogledal škodo, katero je povzročila toča. Ukrenil bo vse potrebno za podporo.

Žepni tat na poštnem vlaku. Na vožnji iz Ljubljane do Zidanega mosta je ukradel nekdo svinjskemu trgovcu Iv. Pernatu iz notranjega žepa na oprsniku 1.000 K. Spal je v nekem kupeju III. razreda. — Orožništvo je preiskalo dva potnika, ki sta se vozila z njim, a našlo ni ničesar.

Iz Zgornje Radgone. Tukajšnjemu sodišču se je pred kratkim javil 36letni Breznik in priznal, da je zabodel trikrat z nožem nekega fanta. Po priznanju pa mu je najbrž postalo žal. Prosil je sodišče, da sme na stran. Na stranišču pa jo je popihal skozi okno in ga do sedaj še niso dobili.

Z mlekom zastrupljeni. V Laporju se je zastrupilo pri pos. Mastinšku šest članov rodbine z uživanjem pokvarjenega mleka. Došla je še pravočasno zdravniška pomoč, ki jih je rešila.

Cerkev sv. Pankracija na Radlu bo mariborski škof dr. Mih. Napotnik dne 6. septembra na novo posvetil. Izvršile so se razne poprave. Cerkev je remiška podružnica in stoji ravno na jezikovni meji. Kmetje tostran hriba govore slovensko, onstran hriba pa že nemško. Sv. Pankracij je prav hvaležna izletna točka za one, ki hočejo od bližje spoznati našo mejo.

Podpore za ptujski politični okraj. Včeraj, dne 17. t. m. je imel pomožni odbor za ptujski, ormoški in rogaški okraj, v posvetovalnici ptujskega okrajnega glavarstva sejo, katero je vodil g. komisar Fr. Lubec. Razdelile so se na občine, ki so lani trpele po toči in vsled poljkih miši škodo, denarne podpore. Vsled ka gora 600 K, Dobrina 420 K, Žetale 620 K, Kočice 630 K, Čermožiše 450 K. Občina Nadole dobi znatno podporo vsled lanske toče. Radi podpor glede letošnje toče v rogaškem okraju e vršijo nujnim potom potrebne predpriprave. Na ptujski okraj se še je določila državna podpora občinam, katere je lani dne 12. junija in 3. avgusta zadela toča. Ker je tudi dežela dala 5000 K podpore za one, ki so lani v ormoškem okraju dne 24. julija imeli točo, se je tudi ta podpora primerno razdelila.

Iz Ljutomera. Prijetna dolžnost nam je, zahvaliti se iskreno vsem, ki so pripomogli k tako lepemu moralnemu in gmotnemu uspehu naše sokolske slavnosti z dne 7. avgusta t. l. K moralnemu uspehu pripomogle so največ sestre sokolice iz Varaždina z njih elegantnim proizvajanjem posameznih vaj, domači pevski zbor z br. Zacherlom na čelu s svojim preciznim prednašanjem nekaterih pesmic ter g. Fran Serajnik s svojo izborno narodno godbo središko. A k gmotnemu uspehu pa so kot vselej tudi letos največ pripomogle naše narodne dame s svojim sodelovanjem v različnih šotorih. Neumorno in neutrudljivo stregle so ga. dr. Grossmanova, gđ. Elza Repičeva, Jetica Škrlečeva in Mina Žagarjeva v jestvinarni, g. Kocuvanov, gđ. Olga Cvahtejeva, Mara Kocuvanov in Angela Karbova v kavarni, gđ. Vikica Repičeva in Olga Lahova v cvetličarni ter ga. Veselčeva in gđ. Mika Karbova pri srečolovu. Obilo truda imele pa so tudi pri razprodavanju konfetov itd. gđ. Marica in Tončka Čagranova, Pavlina Repičeva in druge. Ker ni mogoče vseh navesti, ki so si pridobili za dobro uspešno našo slavnost kakih zaslug, izrečemo kratkoma iskreno sokolsko zahvalo vsem ki so se za to našo prireditelje trudili in žrtvovali. — Na zdar! — Odbor »Murskega Sokola«.

Iz Ljutomera. Za Stanko Vrazov sklad so darovali v Ljutomeru: Nina Ivancič 10 K; Toplak Jožet 5 K; Lovrec Andrej 5 K; Postružnik M. 5 K; Kos M. 4 K; Rajh Jak. 3 K; obitelj Robič 3 K; dr. Grossman 2 K; Golobič 2 K; Ozmec G. 2 K; Wessner Jos. 2 K; Smodiš Jožef 2 K; Dijak Fric 1 K; Bankart 1 K; Horvat Sl. 1 K; Golob 1 K; Misja 1 K; Sever 1 K; Magdič L. 1 K; Skuhala P. 1 K; Žmauc 1 K; Jandl 40 v. Murat 20 v.

Hmeljsko poročilo iz Žatca. Hmeljska komisij-ska tvrdka Henrik Melcer nam poroča z dne 16. avgusta: Zadnje, ponajveč hladne noči niso pospeševale razvitje kasnejšega cveta, kar bo zavleklo obiranje za nekoliko dni in utegne povzročiti neenak produkt. V splošnem se bode pričelo obiranje 22. avgusta; hmelja utegne biti do 180 tisoč centov po 50 kg. Hmelji 1910 iz Anže, Štajerske in Ogerske se v dobrih kvalitetah prodajajo po 3.20 do 3.50 K za kg. Za slabše blago še ni kupcev.

Živinske cene v Gradcu dne 18. avgusta 1910. Prignanih je bilo na sejm skupaj 1080 glav. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 45—51 (izjema 55), napol pitani voli 40—43, suhi 36—39, napol pitane krave 27—34, suhe krave 20—26, biki 36—45, mlade molzne krave 29—33, breje 31—36 kron. Od zunanjih kupcev so kupili največ Zgornještajerci.

Druge slov. dežele.

Infamija ljubljanskega »Slovenca« in njegovih pobožnih somišljenikov. Kar smo mi že v včerajšnjem poročilu trdili, da so namreč klerikalci povzročili in naročili predsinoče »demonstracije« v Ljubljani, to nam potrjuje današnja številka »Slovenskega Naroda«, ki nam naravnost apodiktčno trdi, da je to res, in izjavlja, da ima dokaze. Nekatere dokaze tudi navaja. Dalje izjavlja, da so tudi one lažnjive vesti o ljubljanskih demonstracijah na Dunaj pošiljali ljudje, ki so s »Slovenčevim« uredništvom v ozkih stikih in sicer iz razloga, da še v zadnjem momentu oblatijo napredno Ljubljano in župana Hribarja, ker je v soboto ministerski svet, ki ima odločiti vprašanje o njegovi potrditvi ali nepotrditvi. Večje lumparije si človek res že ne more predstavljati kakor so jo zagrešili ti »katoliški« lopovi proti svojim rojakom. Početje njihovo se bo v doglednem času na njih samih maščevalo.

V »Slovencu« naznanjajo klerikalci, da hočejo v doglednem času razdvojiti tudi slovensko gasilstvo.

Na Koroško! V najlepši dolini slovenske Koroške je poceni na prodaj večje gostilniško podjetje (hotel). — Ob Dravi je na prodaj gostilna s trgovino, trafiko in lepim gospodarstvom (35 oralov sveta). Cena le 15.000 K, od teh lahko 7000 K ostane. — Blizu Celovca je na prodaj gostilna s trgovino tik sloveče romarske cerkve. — Blizu Beljaka je na prodaj krasno veleposestvo z gostilno in vilo. — V Celovcu je dobiti pripravno hišo za vinsko trgovino, gospodarsko zadrugo ali kaj sličnega. Pojasnila daje Ante Beg, potovalni učitelj v Ljubljani.

Laška zasebna gimnazija v Gorici. Kakor se čuje in kakor je sam državni poslanec Ussai omenil pri zadnji seji odbora za ustanovitev laške zasebne gimnazije, ni voljna dati vlada potrebnega dovoljenja za otvoritev omenjenega zavoda, ker se ji zdi vsa stvar še nezrela. Z drugimi besedami povedano, Lahi niso mogli nabrati toliko prispevkov, da bi ž njimi lahko krili vzdrževanje takega učnega zavoda.

Slovenski zrakoplovci. Iz Gorice pišejo: Zrakoplovec Rusjan ima sedaj nov letalni stroj, s katerim dela vsak dan ob ugodnem vremenu poskuse na Velikih Rojah blizu Gorice. Dosedanje njegove vzletalne neuspehe je baže zakrivil prešibki motor.

Kdo bo zgradil novomeško gimnazijo? Stavbo novega gimnazijskega poslopja v Novem mestu je združila dne 12. avgusta t. l. pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu »Kranjska stavbinska družba« kot najceneja ponudnica.

Falotski ljubljanski kazinotje Včerajšnji jutranji »Slov. Narod« poroča, da so sinoči na Dunaj prihajala neprestano brzobjavna poročila o velikih protidinastičnih in protipatrajotičnih demonstracijah v Ljubljani. Občinstvo da je baže izžvižgalo godbo 27. pešpolka, pred kazino vprizorilo velikanske demonstracije in kričalo: »Živio Hribar! Živio Srbija! Pereat Avstrija!« Mi prinašamo na drugem mestu skozinsko verodostojno poročilo o sinočnih dogodkih v Ljubljani. Jasno je torej, da so ljubljanski Nemci v lepi zvezi s klerikalci že davno imeli nameni oblastiti ob tej priliki zopet napredno Ljubljano. Da je bil incident z onimi pobiči pred kazino naročen, jasno dokazuje dejstvo, da so bile na Dunaju vesti o silnih demonstracijah v Ljubljani razširjene že prej, predno je prišlo do incidenta pred kazino. Dejstvo je dalje, da pobičev, ki so vpili pred kazino, ni nihče poznal. Jasno je torej kot beli dan, da je bilo vse skupaj naročeno. Komu na korist, je vsakemu pametnemu človeku takoj jasno!

Dnevna kronika.

Iz sodne službe na Hrvaškem. Sodni svetnik dr. Ivan Hiršl je pridelen višjemu drž. pravdnštvu. — Fr. pl. Plenar je menovan predsednikom sodnega dvora v Varaždinu.

Požar v Bruslju — čin maščevanja? Vedno bolj se množe glasovi, da je bil požar v bruseljski razstavi zaneten iz maščevanja. Preiskava sodne komisije je za to domnevanje dognala več trdnih točk. Dognano je, da požar ni nastal vsled kratkega električnega stika.

Železnice morajo zdajati češke pobotnice. Najvišje sodišče je vsled pritožbe nekega češkega posestnika razsodilo, da mora železnica Ustje nad Laba-Toplice izdajati češke pobotnice.

Jubilejska izdanja v Črni gori. Pripravljalni odbor za jubilejske slavnosti izda ob priliki kneževskega jubileja te-le stvari: Vladarska hiša Petrovič-Njegoš, umetniške slike vseh članov vladarskega doma, 32 umetniških slik, ki predstavljajo najlepše kraje v Črni gori, 25 raznih slik črnogorskih krajev v svetlostisku.

Razrušen spomenik. Spomenik ubitemu ministerskemu predsedniku Petkovu, postavljen na trgu Carja Osvoboditelja, kjer je bil Petkov umorjen, so neznanci ponoči razrušili. Ta spomenik je bil že enkrat podrt, a ga je dal zopet postaviti car Ferdinand.

»Savez hrvatskih učiteljskih društev« ima 24. in 25. avgusta občni zbor.

Nov telefonski tarif razveljavljen. Ker je našel telefonski tarif v industrijskih in trgovskih krogih na najodločnejši odpor, se je odločila vlada, da ga za sedaj opusti in predloži industrijskemu svetu v pretres. Kot referenta sta določena predsednik liberške trgovirske zbornice in obrt. zbornice Neumann in predsednik zveze avstrijskih industrijalcev Zeller.

Odlikovanja povodom cesarjeve osemdesetletnice. Cesar je podelil ministerskemu predsedniku baronu Bienerthu red sv. Štefana. Šefu generalnega štaba Konradu pl. Hötendorfu baronstvo. Nadvojvoda Leopolda Salvatorja je imenoval cesar imejteljem 13. artilerijskega regimenta. Ravno tako je imenoval celo vrsto generalitete za imejtelje posameznih polkov, med drugimi tudi kranjskega rojaka fml. Schemmua, tirolskega kornega poveljnika in poveljnika 3. kora v Gradcu, generala Schikovskega.

Državna akcija proti podraženju. Ministerski svet se bo pečal v prihodnji seji tudi s sredstvi, ki naj bi omejila podraženje živine in stopnjevale se zvišanje cen mesa. Ministerski svet se bo pečal pri tej priliki tudi s predlogom glede prepovedi izvoza živine in pa s predlogom dunajskih mesarjev, ki so predlagali, naj se skrbi za uvoz živine iz Holandskega, Francoskega in Italije.

Avstrijski mornarji desertirali v Argentini. Včerajšnji dunajski listi so prinesli vest, da je desertiralo v Argentini na avstr. bojni ladji »Cesar Karl VI.

vsega skupaj 28 podčastnikov in mornarjev. Ta vest se sedaj uradno potrjuje s pristavkom, da na argentinski obali navadno desertirajo mornarji raznih držav, ker upajo, da si bodo mogli vstvariti v razvijajoči se republiki Argentini ugoden gospodarski položaj.

Zagrebski paromlin. Na izredni glavni skupščini dne 14. t. m. je bilo soglasno sklenjeno, prekolekovati v prometu se nahajajočih 7500 delnic po 33 $\frac{1}{2}$ K na 20 K in izdati 13.500 novih delnic po 100 K, ki se morejo eventualno zložiti po 5 in 10 kosov, in katere prevzame v popolnem obsegu g. Vinko Majdič, mliniski veleindustrijalec v Kranju. Dosedanje ravnateljstvo in nadzorovalni odbor sta resignirala in so bili izvoljeni v ravnateljstvo gg. Franjo Arnold, Vinko Majdič sen. in Vinko Majdič ml., v nadzorovalni odbor pa gg. Anton Huber, dr. Alojzij Homan (Dunaj), Franc Majdič (Jarše), Peter Majdič (Celje) in dr. L. Mazzura.

Kegljanje na dobitke
priredi moška podružnica CMD v „Skalni kleti“ do 18. septembra t. l. Prebitek je namenjen šolski družbi. Keglja se lahko vsak večer od 8. ure naprej, ob nedeljah in praznikih pa dopoldne od 10. do 12. in od 2. do 10. ure zvečer.

Po svetu.

Otroci baronice Vaughan. Durieux, ženin baronice Vaughan, je z notarsko listino pripoznal otroke baronice za svoje.

Zopet madame Steinheil. Zoper znano Steinheilovko iz Pariza je uvedena v Antverpnu preiskava zaradi sovodstva in kupčije z dekleti. Steinheilovka živi tri mesece sem v Antverpnu.

Dr. Crippen. Sokrivda dr. Crippenove ljubice Miss le Neve, je akorekoč dokazana. Izdala so jo razna v Crippenovi vili najdena pisma.

Velikanske povodnji so imeli na Japonskem. Več tisoč oseb je izgubilo življenje.

Mohamedanski podaniki na Bolgarskem. Iz Sofije se poroča: Uradno se zavrača trditev turških listov, da se mohamedanskim podanikom na Bolgarskem slabo godi ter naglašja, da imajo mohamedanci na Bolgarskem več predpravil, kakor ostali državljani.

Sestanek grškega kralja z ruskim carjem. Poroča se, da se koncem tega meseca sestane grški kralj Juri z ruskim carjem Nikolajem.

Kolera na Ruskem. Vlada je izdala statistične podatke o obolelih na koleri do 6. avgusta. Po teh podatkih je obolelo na koleri 81.083 oseb. Izmed teh jih je umrlo 35.759. Najhujše razsaja kolera v kubanskem okraju, med donskimi kozaki in v jekaterinoslavski guberniji. Dne 15. t. m. je v Petrogradu obolelo na koleri 1051 oseb, a izmed teh jih je umrlo samo 35. Po vaseh pa, kjer ni potrebnih sanitarnih in profilaktičnih sredstev, na razpolago, umrje navadno 90% vseh bolnikov.

Stotnik Junga pobegnil. Stotnik Junga, ki je bil radi poskušenege atentata na stotnika Mathyasyja obsojen v 7 mesečno ječo, je izginil, ne da bi se vedelo kam. Tudi njegova rodbina izjavlja, da ne ve, kam se je napotil.

Zrakoplovstvo v avstrijski armadi. Voja uprava prične v kratkem z zrakoplovnimi poizkusi. Za poskušnjo se bodo rabili zrakoplovi tipa »Parceval«. V tem oziru so izdane že vse potrebne odredbe.

Angleška vlada zahteva odškodnino. Angleška vlada je sklenila za predmete angeških državljanov, ki so zgoreli na razstavi, zahtevati odškodnino od belgijske vlade in od razstavnega odbora. O tej stvari je razpravljala belgijska vlada ter se izrekla, da ona ni odgovorna za škodo, marveč edino razstavni odbor, ki razpolaga z akcijsko glavnico v znesku 2 $\frac{1}{2}$ milijona frankov.

Zapostavljena vojvodinja Hohenberg. Pri galadineju je vojvodinja Hohenberg, soproga prestolonaslednika Frana Ferdinanda, sedela na zadnjem mestu med najmlajšimi najvojvodami in nadvojvodkinjami. Prestolonaslednik Fran Ferdinand je baje radi tega zapostavljanja svoje soproge silno užaljen.

Smrt veleindustrijalca. Praški veleindustrijalec Sobotka je včeraj umrl. Bil je vodja nemških industrijalcev na Češkem.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

K POLITIČNEMU POLOŽAJU.

Dunaj, 19. avgusta: Koresp. »Centrum« poroča: V soboto se poda ministerski predsednik Bienerth v Igls nazaj, kjer ostane do 5. septembra. Predno pa definitivno odpotuje na Dunaj nazaj, se poda v Ischl, kjer ga bo sprejel cesar v audijenci. V tej mu bo razložil svoje načrte glede nemško-čeških konferenc in glede sklicanja deželnih zborov ter državnega zbora. Kar se tiče Poljakov, je upati, da se bode doseglo med njimi in vlado popolno sporazumjenje.

PRESTOLONASLEDNIK ZA DELAZMOŽNOST ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 19. avgusta: »Nár. listy« poročajo, da sili prestolonaslednik na to, da bi se napravil na Češkem mir in red. Baje je izrazil željo, da bi rad slišal mnenja merodajnih oseb v tej zadevi. Ni izključeno, da je velja zadnji njegov obisk pri grofu Czerninu temu namenu.

POSLANEC DASZYNSKI V AMERIKI.

Moravska Ostrova, 19. avgusta: Po poročilih poljskih listov se poda posl. Daszynski v Ameriko, kjer misli govoriti na 40 shodih. V Evropo se misli vrniti še le koncem novembra.

NOVICE IZ GRŠKEGA IN KRETE.

Kanea, 19. avgusta: Med Grki in mohamedanci na Kreti se spor nepretano poostruje. Mohamedanci (?) izvršujejo od dne do dne več nasilstev.

Atene, 19. avgusta: Kralj je podpisal dekret za ustanovitev vojaške akademije; v to se združite dosedanjí vojni šoli.

MAKEDONSKI BEGUNCI.

Sofija, 19. avgusta: Po posredovanju Anglije se bode dosegel med Turčijo in Bolgarijo glede beguncev iz Macedonije sporazum v tem smislu, da zagotovi Turčija beguncem pristo vrnitev in da bode prepredila vsako nasilstvo napram njim.

478 7-4

Veletrgovina z železnino

„Merkur“

Peter Majdič, Celje

se priporoča.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lasna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-49

Tržne cene.

Dunaj, 18. avg. Zaradi cesarjevega rojstnega dne so bile danes tu in v Budimpešti vse borze zaprte.

Listnica uredništva.

J. Š., Gornjigrad: Radi potrjujemo, da nam niste Vi poslali notice o dotični zaroki. — Novo mesto: Jutri še ni mogoče, prosimo potrpljenja do prih. tedna. Hvala in priporočilo! — Žiže: Se boder o ravnali po tem. Hvala!

Učenca

kateri ima veselje do trgovine ter je poštenih starišev, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj pri 484 3-1

Vincenc Kveder, trgovec v Žalcu.

Advokat dr. J. Sernec v Celju

išče izurjenega

stenografa strojepisca.

Trgovina

v prijetnem kraju na Dolenjskem združena z gostilno se radi rodbinskih razmer

takoj proda.

Odda se tudi vsako posebej. Ponudbe se prosi pod „Bodočnost 1910“ na upravnistvo.

485 1

Novo zidana

hiša

sredi trga Ljubno, s 4 sobami, 2 obokanimi kletmi in vrtom, se da takoj v najem. Hiša je pripravna za trgovino, oz. za boljše stanovanje. Pojasnila daje lastnik **Martin Premož**, v Ljubnem hiš. št. 62. 476 3-3

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgoto vlijeno obutev.

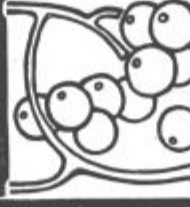
Za gg. trgovce in privatnike: račune, pismen papir, zavitke, vizitke poročna naznanila prospekte, cene itd. itd.

Za p. t. društva: vabila, lepake, okrožnice, sporede, vstopnice, članarinske knjižnice sprejemnice itd. itd. itd.

Za p. n. urade, posojilnice kr. šolske svete itd. uradne tiskovine, zavitke, pobotnice menice, napise itd. itd. itd.

Zvezna knjigoveznica

izvršuje vsa knjigoveška in galanterijska dela v najokusnejši obliki ceno in točno.

Šilerjeva cesta 3